

Atari 1040 STE

NIKO NIRVI

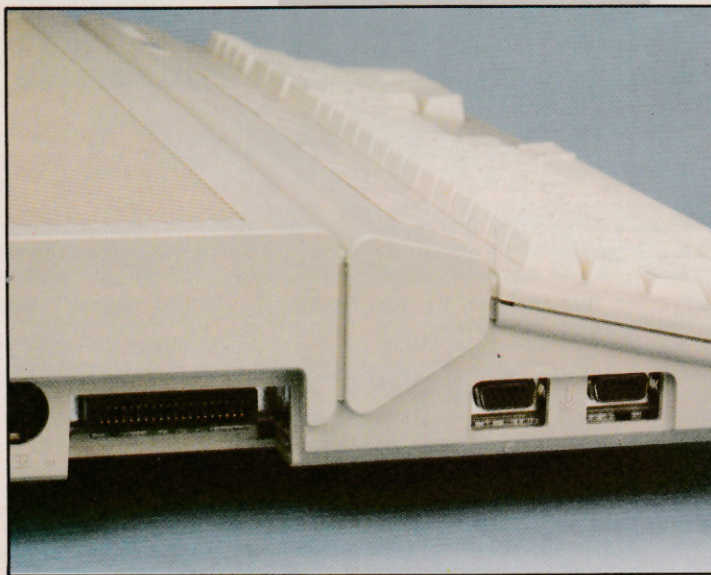
Amigantappaja?

Kun Atari ST julkistettiin vuonna 1985, harva osasi kiinnittää huomiota pariin suunnitteluvirheeseen. 360 kilotavun levyasemat ovat jo historiaa (paitsi pelifirmojen mielestä), mutta huono ääniä ei. Grafiikkaakin olisi voinut kohentaa, varsinkin mitä tulee apuprosessoreihin. Uusi malli STE päivittää virheitä ison nipun kertaheitolla.

Silmän ilo

Näkyvin parannus grafiikassa on 4096 värin paletti. Silmäys näyttöasetuksiin paljastaa, että näyttömoodit ovat pysyneet vakioina. STE:ssä on kolme grafiikkamoodia: 640x400 mustavalkoinen (vaatii oman monitorin), 640x200 2-värinen ja 320x200 16-värinen. Värejä on yli neljä tuhatta, mutta edelleen vain 16 normaalisti samaan aikaan ruudussa, hoh. Tietysti tärkeämpää on miten värejä käyttää kuin miten monta niitä on, mutta samalla vaivalla olisi luullut tekevän STE:stä Amigan kaltaisen grafiikkahirmun. Ilkeä suunnittelija olisi ehkäpä lisännyt apuprosessorin vektorigrafiikkaakin varten.

●● *Kädenvääntö Atarin ja Amigan välillä jatkuu. Atarin uusi ase on STE-malli, joka kehittää koneen peliominaisuuksia kohti Amigaa. Bonukseksi on viritetty hyötyominaisuuksia ja käyttömukavuutta.*

Analogiset peliohjainportit, joille toivottavasti löytyy käyttöä.

Uusi videopiiri tukee sentään kunnolla ulkoista Genlockia.

Blitteri on ilmestynyt koneen sisuksiin, mutta siitä ei normaali-STE:lle suunnitelluissa ohjelmissa ole hyötyä. Blitteri mahdollistaa, mikäli ohjelma ottaa sen huomioon, muun muassa pehmeän kuvaruudun vierityksen. Atari väittää ohjelmantekijöiden ottavan blitterimahdollisuuden huomioon tulevaisuudessa peleissään. Hmm...

Atarilla on oma pelitalonsa Arc, jonka luulisi käyttävän STE:n edistyneitä ominaisuuksia huomioon. Itse asiassa Palace Softwaren Future Warsin STE-versio on jo myynnissäkin.

Sound and fury

Yhteensopivuuden vuoksi on STE:n sisällä edelleen sama Yamahan YM2149F-äänipiiri. Mutta stereoääniliitännät STE:n kyljessä kertovat jotain uutta tapahtuneen.

Koneeseen on lisätty 8-bittinen DMA:ta (Direct Memory Access) hyödyntävä PCM (Pulse Code Modulation) stereoäänijärjestelmä ja National LMC1992 äänensävyvoimakkuuskontrol-

lointipiiri. Suomeksi se on sisäänrakennettu sampleri ilman äänitysmahdollisuutta. Eli nyt myös STE pystyy kaiuttamaan kaunista samplepohjaista musiikkia stereona kuluttamatta kallista prosessoriaikaa. Vanhan äänipiirin tuotokset voivat soida yhtäaikaan uuden järjestelmän kanssa.

STE:n Language-levykkeellä olevasta demosta päätellen ei Amigan tasoon venytä, mutta päästäänpä hyväksi kakkoseksi. Samplattu musiikki soi puhtaasti ja kauniisti.

Uusittu käyttöjärjestelmä

STE:tä pyörittää uusittu TOS 1.6. Vaan mitäpä uutta 1.6 tarjoaa? Paljonkin.

Ilolla on tervehdittävä mahdollisuutta nimetä kansiot uudelleen. Uutuus on myös tiedoston siirtomahdollisuus, eli kun tiedoston A siirtää kansioon B kansioon C, ei B-kansioon jää kopiota A:sta.

Fileselectorissa voi vihdoinkin vaihtaa hiiren kanssa levyasema. Application Installationia on parannettu. Uusi versio tarjoaa muun muassa ohjelman automaattikäynnistyksen. Tervettä järkeä edustaa myös levyjen formatointi. Uudella TOSilla formatoituidut levykkeet ovat automaattisesti MS-DOS-yhteensopivia.

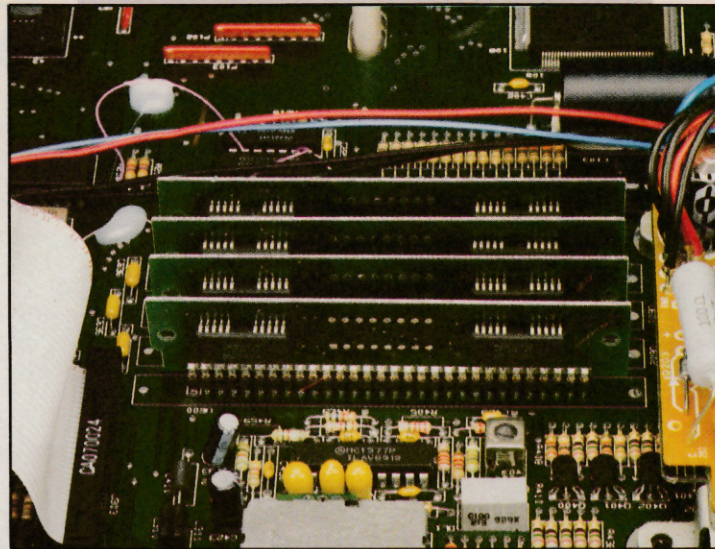
Parasta on kuitenkin levyasemien nopeuden parantuminen. Levynkäsitteilyrutiinit on pistetty uusiksi, mistä näkyvin hyöty on kovalevyillä leikkimisen huomattava nopeutuminen.

Käyttöjärjestelmän uusiminen aiheuttaa aina hankaluksia, kuten kävi jo Amigan Kickstarttien kanssa. Kun ottaa huomioon kuinka rankasti STE eroaa ST:stä, toimivat ohjelmat yllättävän hyvin. Laajasta kokeilusta ainoastaan Gauntlet II ja Predator kieltäytyivät yhteistyöstä ja NetHackin pistetiedosto sekoili. Sataprosenttiseen yhteensopivuuteen ei ole venytty.

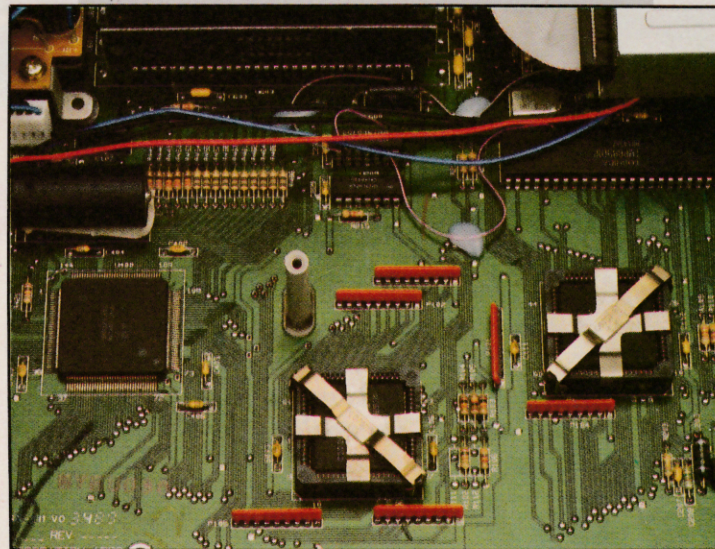
Liitännät

STE:n kuorien sisältä löytyy huomattavia parannuksia. Neljä paikkaa SIMMeille (Single Inline Memory Module) on kolmitaiteilua huomattavasti helpompi tapa kasvattaa koneen muistiavaruutta.

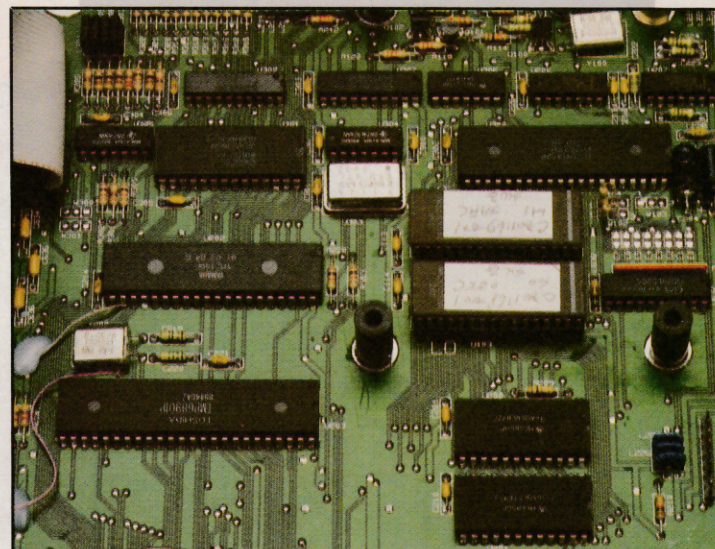
Kaksi uutta analogista viisitoistanaista D-tyyppistä joystickporttia löytyy koneen kyljestä. Valitettavasti normaalit hiiri- ja joys-

Ei yhtä, vaan neljä sisäistä paikkaa muistilaajennukselle.

Blitteri ja vaihteeksi nelionmallinen 68000-prosessori.

TOS paljaana (oikealla).

tickportit ovat edelleen koneen alla mahdollisimman hankalassa paikassa. Uudet portit on tarkoitettu valokynille, paddleille, piirroslevyille, valopistooleille sun muille kiehtoville lisälaitteille (joita tulee jos tulee). Toivottavasti tulevat lentosimulaattorit sallivat analogisen joystickin STE:n kylkeen.

Amigantappaja?

STE korvaa suoraan 1040STFM:n ja pennilleen samaan hintaan. Tällä hetkellä pitäisi olla saatavilla jo 520STE:tä, joka siis korvaa vanhan kunnon STFM:n ja ilmeisesti myös samaan hintaan. Plus-saa tämä on sikäli, ettei vanha malli jää enää hidastamaan STE:n leviämistä. Tämä tuskin lohduttaa juuri STFM:n ostaneita.

Amigisti voi toistaiseksi kuitenkin huokaista helpotuksesta: Amigan pääkäyttöalueilla eli peleissä ja grafiikassa ei STE edusta vielä uhkaa, mutta jos STE:n erikoisominaisuuksia aletaan todella tukea, saattaa tilanne muuttua. Muussa käytössä STE sitten onkin jo omaa luokkaansa.

Ohjelmointi-musiikki-hyötykäyttöihmisen kannattaakin jo nyt harkita, STE:tä erittäin, erittäin vakavasti. Jopa siinä määrin, että se on varteenotettava vastustaja Mega-ST-sarjalle. Jo perus-ST:kin on miellyttävä kone käyttää. STE paikkaa lähes kaikki siinä esiintyneet puutteet.

Useimmat lukijat muistanevat Commodore 128:n kohtalon. Se pystyi pyörittämään kuusnelosen ohjelmia, ja tarjosi lisäksi edistyneen 128-tilan ja vähemmän edistyneen CP/M-tilan. Kone on haudattu hiljaisuudessa, koska 128-tilaa ei kannattanut hyödyntää alkuperäisen kuusnelosen levinneisyyden vuoksi. Periaatteessa STE on samassa tilanteessa, mutta kaksi merkittävää poikkeusta löytyy: ensinnäkin se ei maksa yhtään enempää kuin vanha ST ja toiseksi vanha ST:tä ei pian enää ole kuin varastokappaleina. Riittääkö tämä 128:n kohtalon välttämiseksi selvinnee parin seuraavan vuoden aikana.

Jos ST-sarja olisi alusta alkaen ollut tällainen olisi se vakavasti syönyt leipää Amigan suusta. Onko nyt liian myöhäistä, senkin näyttää aika. Ei STE ainakaan heikkennä Atarin asemaa. □

Atari 1040STE
Hinta: 4980 mk
Maahantuoja: X-computer Oy
Puh: (90) 661 700